

Onderdeel Literatuur:

1. **Het Neoclassicisme** (El Neoclasicismo)
18de eeuw. Invloed van het Italiaanse neoclassicisme. Het Italiaanse neoclassicisme stelt eisen van éénheid in genre en stijl en (klassieke) morele of educatieve doelen, waardoor een zeer gedisciplineerde en correcte kunst ontstaat maar die kracht en spontaniteit mist.
2. **De Romantiek** (Spanje of Latijns-Amerika) (El Romanticismo)
19de eeuw. De Romantiek met zijn sterke individualisme en onzekerheid. Enerzijds herwaardering van traditionele waarden, anderzijds voorkeur voor revolutionaire denkbeelden. Hoofdkenmerken van deze stroming zijn: een sterk individualistische geest, eenhang naar vrijheid op elk gebied, een gevoel van onzekerheid en angst tegenover het leven en tegelijkertijd individualistische opvatting van 'de mens' als sublieme schepping, die de romantici dan weer in botsing met de werkelijkheid brengt.
3. **Het costumbrisme** (El Costumbrismo)
Het costumbrisme is een richting die we ook in de proza van de 19de eeuw tegenkomen, naast het genre van de historische roman en het didactisch proza. Het costumbrisme wil het typische, de 'couleur locale' vastleggen, zowel van het stads als het plattelandsleven. Daarnaast wil het vaak bepaalde zeden bekritisieren. Dat is niet nieuw. Ook bijvoorbeeld Cervantes vertoonde al die tendens.
4. **Het Magisch Realisme** (El Realismo Mágico)
Bij veel schrijvers van Spanje en ook Zuid-Amerika is het magisch realisme een stijl waarin gewone voorvallen in een overdreven taal worden verteld, terwijl de uitzonderlijkste voorvallen op een nuchtere manier worden verteld. In het magisch realisme wordt een wezenlijke rol gespeeld door natuur, geschiedenis, politiek, maatschappelijke thema's en alle menselijke hartstochten. Bij deze schrijvers is van oudsher een zekere hang te bespeuren naar het magisch realisme, bijvoorbeeld Jorge Luis Borges, Gabriel Garcia Marquez, Isabel Allende en Mario Vargas Llosa, Carlos Fuentes, Juan Rulfo, etc.
5. **Het Realisme** (Spanje of Latijns-Amerika) (El Realismo)
Realisme is een literaire stroming die poogt de werkelijkheid zo authentiek mogelijk weer te geven. Deze stroming was een reactie op de Romantiek waarin idealisering van de subjectieve beleving centraal stond. Aan het einde van de negentiende eeuw was het realisme een invloedrijke en maatschappij-kritische stroming. Veel realistische schrijvers waren marxist. In hun literatuur worden mensen uit alle lagen van de maatschappij weergegeven. De hogere klassen of gerespecteerde archetypen (die voorheen het onderwerp van veel literatuur waren) werden nu op alledaagse wijze beschreven, zoals een filosoof die gewoon thuis met zijn kinderen is. [4]

Het realisme brengt een nieuwe periode van luister voor de roman, een genre dat sinds het einde van de 18de eeuw duidelijk was achtergebleven. In het begin hield deze eigenlijk niet meer in dan de weergave van costumbristische teferelen, onderling met elkaar gebonden door een roman 'plot', alles nogsterk romantisch. De latere fasen van het realisme is gekenmerkt door de psychologische diepgang. Het realisme laat het maatschappij zien als een middenklasse met haar sociale problemen, die voortkomen uit de tegenstellingen liberalisme-absolutisme, vernieuwing-traditie.

Existentialistisch Realisme

In de jaren '40 komt een ander soort realisme op: het existentialistisch realisme genoemd, omdat existentialistische problemen (problemen die direct het menselijk bestaan betreffen) daarin vorm hebben. Belangrijke schrijvers van deze genre zijn: Camilo José Cela en Miguel Delibes.

Deze schrijvers voelden onderling geen band, ze streefden niet gezamenlijk naar een politiek of ideologisch doel. Hun thema's (onzekerheid over het lot van de mensheid en het ontbreken van werkelijk persoonlijk contact) weerspiegelen slechts de werkelijkheid van het moment.

Sociaal Realisme

De schrijvers (periode van 1950-1970) willen een romankunst die de verstarring van de maatschappij, het onrecht en de ongelijkheid aan de kaak stelt, de aanwezigheid van een crisis situatie en de dringende noodzaak van het vinden

[1] Wikipedia

[2] Wikipedia

[3] Wikipedia

Onderdeel Literatuur:

een oplossing daarvoor belicht. De genre wordt aangeduid als 'novela social'. Enkele belangrijke schrijvers: Carmen Martín Gaité, Ignacio Aldecoa, Ana María Matute.

6. **Chicano literatuur** (Literatura chicana)

Chicano literatuur is de literatuur geschreven door Mexicaanse Amerikanen in de Verenigde Staten. Hoewel de oorsprong ervan kan worden getraceerd tot de zestiende eeuw, het leeuwendeel van de Chicano literatuur dateert van na 1848, toen de VS de bijgevoegde grote delen van wat was Mexico in de nasleep van Mexicaans-Amerikaanse Oorlog. Vandaag, het is een levendige en gevarieerde set van verhalen, wordt gevraagd (in de woorden van de critici) "een nieuw bewustzijn van de historische en culturele onafhankelijkheid van zowel Noord-en Zuid-Amerikaanse halfrond." [1]

Chicanismo is een culturele beweging begon in de jaren 1930 in het zuidwesten van de Verenigde Staten door de Mexicaanse Amerikanen hun inhaal Mexicaanse, Indiaanse cultuur. [2]

Thema's

Chicano literatuur heeft de neiging zich te richten op thema's van identiteit, discriminatie, cultuur en geschiedenis, met de nadruk op het valideren van de Mexicaans-Amerikaanse ervaring of Chicano cultuur in de Verenigde Staten. Het wordt vaak geassocieerd met de sociale en culturele aanspraken van de Chicano beweging. Het is een voertuig waardoor Chicanos uiten en zichzelf vertegenwoordigen, en ook vaak een stem van de sociale kritiek en protest.

Andere belangrijke thema's zijn de ervaring van migratie, en de situatie van leven tussen twee talen. Chicano literatuur kan worden geschreven in het Engels of Spaans, of zelfs een combinatie van de twee: "Spanglish". Politiek heeft ook Chicano cultuur is gericht op de vraag van de grens, en de manieren waarop Chicanos straddle of cross die grens. [3]

7. **Latijns-Amerikaanse Indiase literatuur / inheemse literatuur** (Literatura indígena / Indigenista / de lengua Indígena)

Zuid-Amerika heeft een lange literaire traditie, die al teruggaat tot voor de Spaanse verovering. José Joaquín Fernández de Lizardi (1776 – 1827) wordt als de eerste Latijns-Amerikaanse schrijver gezien en zijn satirische roman *El Periquillo Sarmiento* wordt beschouwd als eerste literaire werk van Latijns-Amerika en het nationale boek van Colombia. Juan Rulfo 1917 – 1968) schreef twee van de meest invloedrijke boeken in de Latijns-Amerikaanse literatuurgeschiedenis: *El llano en llamas*, een verzameling korte verhalen waarin hij de sociale onrechtvaardigheid en het alledaagse leven in de armste delen van Mexico beschrijft, en *Pedro Páramo*, dat als een van de eerste werken van het magisch realisme wordt gezien. Octavio Paz (1914 -1998), bekend van onder andere zijn *Labyrint van Eenzaamheid*, won de Nobelprijs voor de Literatuur in 1990.

8. **Vrouw -en Literatuur** (Literatura femenina)

Literatuur geschreven door vrouwen.

9. **Feministische Literatuur** (Literatura feminista)

Literatuur die de aandacht richt op de problematiek van de vrouw, in het bijzonder op de sociale positie van de vrouw. Daarbij staat het streven naar gelijkberechtiging van de seksen centraal. Feministische literatuur tracht duidelijk te maken dat vrouwen in een achterstandspositie verkeren ten opzichte van mannen, omdat in de maatschappij de mannelijke normen en waarden als algemeen geldend worden gehanteerd en vrouwen daaraan altijd onderworpen zijn geweest. Het vanzelfsprekende karakter daarvan wordt aangevallen en de eigen identiteit van de vrouw wordt daar tegenover gesteld en haar waarden worden als alternatief benadrukt.

10. **Hedendaagse Literatuur** (Literatura contemporánea)

Moderne Spaanstalige literatuur.

[1] Wikipedia

[2] Wikipedia

[3] Wikipedia

Onderdeel Literatuur:

11. **Nobelprijs literatuur**

2010 Spaans Mario Vargas Llosa Voor het in kaart brengen van machtstructuren en voor zijn scherpzinnige beelden van het verzet, de revolutie en de nederlaag van het individu.

12. **De problematiek van de Latijns Amerikaanse immigranten in de VS** (novelas / romans / novels)13. **Genreanalyse:**

Aanduiding voor de inhoudelijk en formeel bepaalde typen of klassen van literaire teksten. De genres waarin de literatuur wordt opgedeeld zijn zeer talrijk. Men onderscheidt in de praktijk hoofdgenres (lyriek, epiek, dramatiek), subgenres (roman, novelle, verhaal, sonnet, e.d.) en historisch bepaalde genres (dageraadslied, ridderroman, klassiek blijspel e.d.).

Je moet van elk gelezen boek voor je literatuurlijst Spaans weten tot welk genre het behoort en wat de kenmerken van dat genre zijn.

- **poezie**
- **theater**
- **roman**

14. **Generatie van '98.** (Generación del 98)

De generatie van '98 dankt haar naam aan het gezamenlijk protest dat deze groep schrijvers richtte tot degenen die politiek verantwoordelijk waren voor het militaire debacle (fiasco) in Cuba, waardoor Spanje zijn laatste overzeese kolonies verloor. Deze kritiek van de '98-ers, die in de eerste plaats niet op literair gebied lag, weerspiegelt zich in hun werken in de thematiek en toon. (Unamuno)

15. **Generatie van '27.** (Generación del 27)

De schrijvers uit deze periode herstelden in ere de in vergetelheid geraakte barokdichter Luis de Gongora, wiens 300ste sterfdag zij in 1927 herdachten.

Toneel.

Hier ontmoeten we Federico García Lorca. Zijn toneelstukken hebben, op enkele uitzondering na, de Spaanse vrouw als thema. Beter gezegd: haar psychologische realiteit met als bepalende factoren: haar 'eer', haar hartstocht ook (sexueel), haar moederinstinct, de voor haar geldende maatschappelijke normen. Rond deze thema creëert Lorca toneelstukken die aanvankelijk zuiver poëtisch zijn, maar langzamerhand het lyrische element verliezen.

16. **Thema's in literaire werken: water, geschiedenis, symbolisme, incest, ziek,....**Titels (voorbeeld)

1. **Ideologie in de genres: roman, theater, etc.**
2. **De roman van de ontdekkingsreizen.**
3. **De avant-garde in de literatuur.**
4. **Feministische literatuur en stijl in .....** (titel v.d. roman/theater).
5. **De Romantiek de Spaanse / Latijns Amerikaanse / Colombiaanse / .... literatuur.**
6. **Het koloniale verleden in de literatuur van .....** (auteur).
7. **Metafysica en vertelling in .....** (titel)
8. **Manuel Puig / .....** (auteur) **en kritiek over zijn literaire werken.**
9. **Interview aan Carlos Fuentes / .....** (auteur).
10. **Analyse van "El señor presidente" / .....** (titel).
11. **Journalistiek en literaire werk in Gabriel García Márquez / Arturo Pérez Reverte / .....** (auteur).
12. **Sociale -en economische problematiek in de literaire werken van .....** (auteur / titel).

[1] Wikipedia

[2] Wikipedia

[3] Wikipedia

Onderdeel Literatuur:

---

13. **Roman en werkelijkheid in Latijns Amerika** / ..... (Land).
14. **Literatuurgeschiedenis van Puerto Rico / Colombia** / ..... (Land).
15. **Parodie in de(literaire) werken van Ernesto Samper / Julia Alvarez** / ..... (Auteur)
16. **Afrocubaanse literatuur**
17. **Cultuur van Latijns-Amerika / Spanje**

Titels in het Spaans (Voorbeeld)

1. **Muziek en koffie in “Café con aroma de mujer”**. (Entre la música y el café en Café con aroma de mujer)
2. **Het transformatieproces van de meester in .....** (El Proceso transformacional del amo en Concierto Barroco)
3. **Onomatopée in .....** (La onomatopeya en ..... “Los cachorros”)
4. **De vervreemding van vrouwen in .....** (La enajenación de la mujer en .....)
5. **“Mexicanidad” in de stijl van Laura Esquivel**. (La mexicanidad en el estilo de Laura Esquivel)

Onderdeel Literatuur:

1. **Hoe manifesteert de liefde zich in de literatuur?**
bijvoorbeeld in werken/boeken van Spaanse of Latijnsamerikaanse auteurs.
Minimaal 2 boeken vergelijken.
2. **De Latijnsamerikaanse en/of Spaanse socioculturele en historische achtergronden die zich manifesteren in de literatuur.**
Minimaal 2 boeken onderzoeken.
3. **Geloof en bijgeloof in boeken van Spaanse/en of Latijnsamerikaanse schrijvers onderzoeken.**
4. **Het taalgebruik van de hoofdpersonen (protagonistas) of van de secundaire personages vergelijken.**
5. **Hoe manifesteert zich “het kwade” in boeken.**
(Bijvoorbeeld: Aura/Satanás/la familia de Pascual Duarte).
Minimaal twee boeken onderzoeken.
6. **Een socioculturele en of historische analyse van de rol van de vrouw in .....**
minimaal twee boeken onderzoeken.
7. **Geweld, gangs, drugshandel, prostitutie; het verband met de socioculturele achtergronden van de personages onderzoeken.**
(minimaal twee boeken)
8. **Magie, magic realisme.**
(minimaal twee boeken)
9. **De rol van de dieren analyseren; hun gedrag, bijvoorbeeld; komen ze in vrijheid voor? worden ze gemarteld, goed behandeld, of misschien wel opgegeten.**
10. **Muziek en/of muziekinstrumenten en/of poëzie in boeken.**
11. **De dood en verlies van een geliefde. Hoe voltrekt het einde van een persoon zich, komt een personage op gewelddadige wijze aan zijn einde of sterft hij/zij een natuurlijke dood.**
12. **Opleidingsniveau van de personages; zijn de personages hoogopgeleid, of hebben ze een gebrekkige en/of geen vooropleiding.**

[1] Wikipedia

[2] Wikipedia

[3] Wikipedia